

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Vår ref.:
08/1941-7
Løpenr.:
23048/08

Saksbehandler:
Oddvar Svendsen
Tlf. dir.innvalg:
77 78 82 11

Arkiv:
C60 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
29.09.2008

HØRINGSUTTALELSE: EVALUERING AV ABM-UTVIKLING

Fylkesrådet i Troms behandlet i møte 23. september 2008 (sak nr. 172/08) DIFIs evaluering av ABM-utvikling. Fylkesrådet vedtok at følgende høringsuttalelse sendes Det kongelige kultur- og kirkedepartement:

Evaluering av ABM-utvikling - Høringsuttalelse fra Troms fylkeskommune:

Troms fylkeskommune er glad for at det er foretatt en evaluering av ABM-utvikling (ABM). ABM er en sentral institusjon som har stor innvirkning på fylkeskommunens arbeid innenfor kulturfeltet. Troms fylkeskommune har tidligere, både i innspill til forvaltningsreformen og i høringsuttalelsen til Bibliotekreform 2014, uttalt at det overordnede ansvaret for ABM-området legges til regionalt folkevalgt nivå og at ABM-utvikling i sin eksisterende form bør avvikles.

Troms fylkeskommune anbefaler at ABM-utvikling enten legges ned og at oppgavene overføres fylkeskommunene, eller at ABM får status som direktorat med de rettigheter og plikter som det medfører, med faglige føringer i samsvar med nasjonal politikk. ABM-utvikling er organisert som et statlig senter, men har en rekke oppgaver som normalt ville hørt inn under et direktorat. Dette kan virke uheldig og uryddig. Konsekvensene av dette er at man enten bør rendyrke de rådgivende funksjonene i et statlig senter, eller gi ABM-utvikling en ren direktoratsfunksjon og derved knytte ABM direkte til KKD og underlegge det sterkere politisk styring.

Troms fylkeskommune vil påpeke tre overordnede problematiske forhold ved dagens ABM.

1. Det er et problem at en nasjonal aktør med ansvar for samordning og utvikling av et så omfattende fagfelt har en selvstendig rolle, og ikke er direkte forankret i politisk nivå.
2. Verken innen arkiv-, bibliotek- eller museumssektoren er ABM den utviklingsaktøren det kunne vært med et nærmere samarbeid med praksisfeltet og med en ryddig direktoratsfunksjon.
3. ABM har ikke evnet å samordne bibliotekfeltet ved å bygge ned skillene mellom fag- og folkebibliotek. Det er et stort behov for at dette arbeidet intensiveres.

ABM skal være både en utviklings og forvaltningsinstitusjon, men har uklare føringer for *hvordan* utviklingsarbeidet skal drives. Av institusjonens vedtekter framgår det at ABM skal "[...] setja institusjonane og sektorane betre i stand til å løysa faglege oppgåver og til å møte nye utfordringer i samfunnet [...]". Det forventes at dette innebærer at ABM-utvikling skal bidra med å koordinere og stimulere, med infrastruktur og virkemidler, med kompetansearbeid og med møteplasser for utvikling, alt forankret i overordnet politisk strategi. Det virker som om det ikke er gitt overordnede føringer fra departementet om *hvordan* institusjonen skal arbeide i forhold til praksisfeltet, og aktiviteten bærer også preg av at oppdraget er uklart. Vi ser det som uttrykk for en uklar rolleforståelse når ABM-utvikling flere ganger har initiert nye bibliotekfaglige utviklingsprosjekter uten at disse har vært forankret i praksisfeltet.

Troms fylkeskommune hadde ønsket en bedre kontakt mellom de ulike aktørene og ABM innen hele ABM-sektoren, slik at partene sammen kan bidra til en god utvikling av feltet. Det er spesielt behov for tydeligere samhandlingslinjer mellom regionalt nivå (fylkeskommunene) og det nasjonale nivået ved ABM. Et klart eksempel på manglende ønske om samspill med praksisfeltet er det når ABM, uten å samrå seg med fylkeskommunene, i 2007 tok initiativ til at Biblioteklovens Retningslinjer for Fylkesbibliotek ble endret. Endringene medførte at fylkesbibliotekene ble fratatt rollen som samarbeidspart for ABM ved tildeling av statlige utviklingsmidler til folke- og skolebibliotek i fylket. Det er et stort behov for å etablere faste løpende samhandlingsarenaer innenfor alle felt.

Siste punkt i oppsummeringen av evalueringen lyder slik (s. 1):

Etter DIFIs mening er kanskje den viktigste funksjonen for ABM-utvikling å være en nasjonal og nøytral aktør som, i kraft av dette, kan bidra til å samle aktørene innenfor hver enkelt sektor. Dette blir en forutsetning for å lykkes med en samordning på tvers. Utfordringen her er størst for aktørene på bibliotekfeltet.

Troms fylkeskommune mener det er avgjørende for å lykkes med en samordning av aktørene på nasjonalt nivå at det er en sterk, og forutsigbar samhandling mellom departementet og ABM. Hvis man ikke framstår samlet på nasjonalt nivå, blir det vanskelig for regionalt og lokalt nivå å forholde seg til de signalene som måtte komme. Mht museumsfeltet har vi for eksempel opplevd at det ikke alltid har vært samsvar mellom KKD's syn, uttrykt gjennom departementets administrative ledelse, og ABM's oppfatninger, og vi stiller spørsmål ved hva som er hensikten med å ha en statlig oppnevnt "nøytral aktør" som førsteleddskontakt til ABM-området.

En forutsetning for oppbyggingen av Norgesbiblioteket, med et sømløst tilbud til bibliotekbrukerne, er at hele biblioteksektoren arbeider sammen som en sektor. Studenter som tar utdanning utenfor utdanningsinstitusjonene er avhengig av at samarbeidet mellom folke- og fagbiblioteksektoren fungerer for å få en tilfredsstillende bibliotekstjeneste. Det er derfor viktig at dette arbeidet fortsetter.

Med vennlig hilsen

Ellen Østgård
Fylkeskultursjef

Anne-Karine Sandmo
ass. fylkeskultursjef